

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

De Raad van de gemeente Culemborg
Postbus 136
4100 AC CULEMBORG

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

datum
4 februari 2015
onderwerp
Programmabegroting 2015-2018

zaaknummer
2014-001665

Gemeente Culemborg	
Zaaknr.:	1522095
Doc. nr.:	22462
Ingek.:	05 FEB. 2015
Beh. afd.:	Gri
B Plandatum:	102-04-2015
Kopie/e-mail aan:	H. de Pauw
Kopie: seck. Bentw	

Geachte heer/mevrouw,

Wij delen u mede dat uw gemeente voor het jaar 2015 in aanmerking komt voor repressief (=terughoudend) toezicht. In het verlengde hiervan hebben wij uw begroting 2015 voor kennisgeving aangenomen. Hierbij hebben wij het volgende overwogen. De op 6 november 2014 vastgestelde programmabegroting 2015 is structureel en reëel in evenwicht. Daarnaast zijn de programmabegroting 2015, de meerjarenraming 2016-2018 en de jaarrekening 2013 van uw gemeente voor de in de Gemeentewet gestelde termijnen aan ons ingezonden.

Wij merken hierbij het volgende op.

Structureel begrotingsevenwicht

De begroting 2015-2018 bevat een meerjarig bezuinigingsplan, dat er toe moet leiden dat de structurele baten en lasten in evenwicht blijven. Niet alle maatregelen zijn op dit moment al voldoende concreet. Er zijn op dit moment nog bezuinigingen in onderzoek tot een structureel bedrag van ruim € 1,3 miljoen. Hiervan is al voor het begrotingsjaar 2015 bijna € 0,6 miljoen volledig ingeboekt.

Het spreekt voor zich dat het daadwerkelijk en op tijd realiseren van de in het plan opgenomen maatregelen van groot belang is voor het behoud van het vereiste structurele evenwicht.

Weerstandscapaciteit grondexploitatie

Het risico op de grondexploitatie speelt een belangrijke rol bij ons oordeel over de financiële positie van de gemeente. Wij constateren daarbij dat het risicoprofiel van de grondexploitatie meer dan verdubbeld is ten opzichte van de vorige begroting 2014. Hierdoor is de aanwezige weerstandscapaciteit voor de grondexploitatie risico's niet meer voldoende toereikend. Gelet op de cumulatie van de financiële risico's en onzekere ontwikkelingen verdient het sterk aanbeveling de beschikbare weerstandscapaciteit volledig aangesloten te houden aan het in beeld gebrachte risicoprofiel.

inlichtingen bij dhr. G. Scholten
e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 98 72

BNG Bank Den Haag, rekeningnummer 28.50.10.824
IBAN-nummer: NL74BNGH0285010824
BIC-code van de BNG: BNGHNL2G

btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

Onderhoud kapitaalgoederen

De in de begroting opgenomen structurele onderhoudsbudgetten voor kapitaalgoederen dienen aan te sluiten op de door u vastgestelde onderhoudsbeheerplannen. Deze aansluiting vormt een garantie voor de realiteit van de begroting.

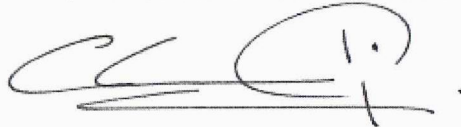
Eind 2014 zijn door de gemeenteraad een 2-tal nieuwe beheerplannen voor kunstwerken en wegen vastgesteld. Daarbij is gebleken dat de geraamde budgetten in de begroting vanaf 2017 onvoldoende zijn om het noodzakelijke onderhoud uit te kunnen voeren. Wij hebben er kennis van genomen dat de noodzakelijke aanvulling van de budgetten in de voorjaarsrapportage 2015 zal worden verwerkt.

Kengetallen

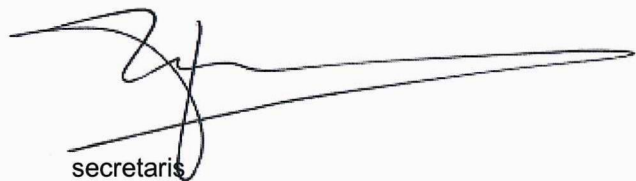
In onze brief van 12 november jl. (zaaknummer 2014-002846) is aangekondigd dat een vijftal financiële kengetallen zou worden vermeld. In onderstaande tabel vindt u deze kengetallen voor uw gemeente en de beoordeling die wij als toezichhouder hieraan geven. Vervolgens kunt u in de bijlage de uitleg, de berekening en de normering van de kengetallen vinden.

Kengetal	uitkomst	oordeel
Structurele exploitatieruimte	1,36%	voldoende
Netto schuldquote	158%	onvoldoende
Solvabiliteit	22%	onvoldoende
Lokale lasten	9% is gelijk aan € 500.000,-	Matig
Grondexploitatie	-7%	n.v.t.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Commissaris
van de Koning

secretaris

BIJLAGE Kengetallen Begrotingsbrief 2015

1. Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal “**structurele exploitatieruimte**” geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Berekening

$$\frac{\text{structurele baten -/- structurele lasten}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

De berekening komt voor uw gemeente op 1,36% en is voldoende. Om voor dit oordeel in aanmerking te komen dient dit percentage hoger te zijn dan de binnen artikel 12 Fw¹ gehanteerde norm voor onvoorziene uitgaven. Deze norm ligt op 0,6% van de Algemene Uitkering + de belastingcapaciteit. Deze bedraagt voor uw gemeente 0,38%.

Norm Gelderland

In het financieel toezicht wordt de begroting van een gemeente langs de lat gelegd die geldt voor artikel 12-gemeenten². Voor het bedrag voor onvoorzien (conform het BBV artikel 8, lid 1) wordt bij artikel 12-gemeenten uitgegaan van de vuistregel die ook de Commissie BBV acceptabel vindt van 0,6% van de som van de uitkering Gemeentefonds (algemene uitkering (AU) plus integratie- en decentralisatie-uitkeringen) en de ozb-capaciteit. Een gemeente zou in de begroting dit bedrag aan ruimte moeten ramen om structurele tegenvallers op te kunnen vangen. Wij zetten de structurele ratio af tegen de hiervoor genoemde 0,6%.

Voldoende	Structureel ratio hoger dan 0,6% (van AU + bel.cap)
Matig	Structureel ratio tussen 0% en 0,6% (van AU + bel.cap)
Onvoldoende	Structureel ratio kleiner dan 0%

2. Netto schuldquote

Het kengetal “**netto schuldquote**”, ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt. De netto-schuldquote geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. In de berekening wordt niet meegenomen waarvoor de schulden zijn aangegaan.

Berekening

Voor de berekening van de netto-schuldquote wordt de netto-schuld gedeeld door het totaal van de inkomsten binnen de exploitatie:

¹ Artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet regelt dat gemeenten die in de financiële problemen zijn gekomen een aanvraag kunnen indienen voor extra steun uit het gemeentefonds. Hieraan is een aantal voorwaarden verbonden.

² Artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet regelt dat gemeenten die in de financiële problemen zijn gekomen een aanvraag kunnen indienen voor extra steun uit het gemeentefonds. Hieraan is een aantal voorwaarden verbonden.

(onderhandse leningen + overige vaste schuld + kortlopende schuld + overlopende passiva -/- langlopende uitzettingen -/- kortlopende vorderingen -/- overlopende activa)

totale baten voor bestemming

Norm Gelderland

In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaarmzet (<100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Wij sluiten hierbij aan.

Voldoende	Tot 100%
Matig	100% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

3. Solvabiliteitsratio

De "**solvabiliteitsratio**" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (het financiële kengetal solvabiliteitsratio), hoe gezonder de gemeente.

Berekening

eigen vermogen

totaal vermogen

Norm Gelderland

Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is een gemeente voldoende solvabel. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig en wordt dat als onvoldoende beoordeeld.

Voldoende	50% en hoger
Matig	Tussen 30% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 30%

4. Lokale lasten

De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. Het kengetal "**lokale lasten**" wordt berekend aan de hand van het gemiddeld OZB-tarief. Een hoog gemiddeld OZB-tarief ten opzichte van het landelijk gemiddelde geeft aan in hoeverre de gemeente al gebruik heeft moeten maken van deze optie en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Omdat er geen wettelijke begrenzing aan het tarief en de stijging van de OZB is, wordt vergeleken met de norm voor artikel 12. Deze norm ligt op 120% van het gewogen landelijk gemiddelde met betrekking tot het OZB-tarief.

Berekening

$120\% \times \text{landelijk gewogen gemiddeld OZB-tarief} \text{ -/- } \text{gemeentelijk gewogen gemiddeld OZB-tarief}$

gemeentelijk gewogen gemiddeld OZB-tarief

Norm Gelderland

Voldoende	Hoger dan 20%
Matig	Tussen 0% en 20%
Onvoldoende	Kleiner dan 0%

Als een gemeente een OZB-tarief heeft dat ligt tussen het landelijk gewogen gemiddelde en het tarief voor de artikel 12-norm, dan kwalificeren we dat als matig. Hanteert een gemeente een gewogen gemiddeld OZB-tarief dat boven de artikel 12-norm ligt, dan is er geen onbenutte belastingcapaciteit tot deze norm aanwezig. Dit wordt als onvoldoende beschouwd. Is er nog ruimte tot aan het landelijk gewogen gemiddeld OZB-tarief dan vinden we dat voldoende.

Overigens zullen wij naast een percentage ook het bedrag weergeven voor de onbenutte belastingcapaciteit afgezet tegen de artikel 12-norm (zoals hiervoor uitgelegd). Dit bedrag geeft weer welke mogelijkheden er zijn met betrekking tot de OZB om de eigen inkomsten te verhogen tot aan de norm voor artikel 12.

5. Grondexploitatie

Het financiële kengetal "**grondexploitatie**" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer een gemeente grond tegen de veel lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt ze veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en nu de vraag naar woningen is gestagneerd.

Berekening

boekwaarde in- en nog niet in exploitatie genomen gronden

totale baten voor bestemming

Norm Gelderland

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden in bezit zegt namelijk nog niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor van toepassing, dat wil onder andere zeggen: hoeveel woningen of m2-bedrijventerrein zijn gepland, het type en op welke plek. Daarnaast is het van wezenlijk belang wat de te verwachte vraag zal zijn. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit het genoemde kengetal. De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld dient namelijk ook nog terugverdiend te worden.

Om vorengenoemde redenen is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.